

**Хмельницький
національний
університет**

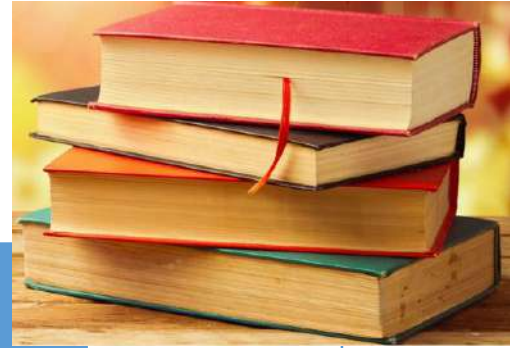
Права і обов'язки здобувачів вищої освіти

Красильникова Г.В.
Відділ забезпечення якості вищої освіти

07.12.2023

Нормативна база

Закон України «Про вищу освіту»

Установчі документи університету (Статут ХНУ, Правила внутрішнього трудового розпорядку ХНУ)

Положення про організацію освітньої діяльності (про освітній процес, про контроль, про систему забезпечення академічної доброчесності тощо)

Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ

Освітня програма, робочі програми навчальних дисциплін, програми практик, силабуси (політика курсу)

Закон України «Про вищу освіту»

Стаття 62. Права осіб, які навчаються у закладах вищої освіти

1. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на:

1) вибір форми навчання під час вступу до закладу вищої освіти;

2) безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;

5) безоплатне користування бібліотеками, музеями, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами закладу вищої освіти;

8) забезпечення гуртожитком та цілодобовим доступом до нього на строк навчання у порядку, встановленому законодавством;

9) участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікації;

10) участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном, у встановленому законодавством порядку;

11) участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчального процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;

15) вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти;

Всього 28 пунктів. Детальніше: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Закон України «Про вищу освіту»

Стаття 63. Обов'язки осіб, які навчаються у закладах вищої освіти

1. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти;
- 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- 3) виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.

Детальніше: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Статут Хмельницького національного університету

6.9. Студенти, які навчаються в Університеті, мають **право** на:

- 1) вибір **форми навчання** під час вступу до Університету;
- 2) безпечні і нешкідливі **умови навчання**, праці та побуту;
- 3) **трудоу діяльність у позанавчальний час**;
- 5) безоплатне **користування** бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами Університету;
- 11) участь в обговоренні та **вирішенні питань** удосконалення навчального процесу, науково-дослідної роботи та ін. питань;
- 15) **вибір** навчальних дисциплін у межах 25%
- 16) навчання **одночасно** за декількома ОП, а також у декількох ЗВО
- 17) академічну **мобільність**, у т.ч. міжнародну та ін.
- 19) участь у формуванні **індивідуального навчального плану** тощо.

Усього 26 пунктів. Детальніше: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/statut-2022.pdf>

Статут Хмельницького національного університету

6.13. Особи, які навчаються в Університеті зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог **законодавства**, цього Статуту та правил внутрішнього трудового розпорядку Університету;
- 2) виконувати вимоги з **охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки**, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- 3) виконувати **вимоги освітньої (наукової) програми**, дотримуючись **академічної доброчесності**

Правила внутрішнього розпорядку ХНУ

Особи, які навчаються в Університеті, зобов'язані:

- дотримуватися вимог Статуту Університету, Положення про організацію освітнього процесу тощо;
- систематично та глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками за обраним напрямом підготовки (спеціальністю),
- виконувати всі вимоги навчального плану в терміни, визначені графіком організації освітнього процесу;
- відвідувати всі види навчальних занять;
- інформувати деканат факультету про неможливість через поважні причини відвідувати заняття, складати екзамени, заліки, контрольні роботи тощо;
- не допускати протиправних та аморальних учинків, бути дисциплінованим в Університеті й інших громадських місцях

Детальніше: <https://khnmu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/pravyla-vnutrishnogo-trudovogo-rozporyadku.pdf>

Інтерактивне опитування

- **Питання:** Які нормативні документи проголошують право здобувача вищої освіти на вибір форми навчання?

Menti.com

- <https://www.menti.com/alacnarjiram>
- Код: 41753667

Інтерактивне опитування

- **Питання:** Які особи знайомлять здобувачів вищої освіти з їх правами та обов'язками?

Menti.com

- <https://www.menti.com/alh1124gzn59>
- Код: 55502139

Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти у ХНУ

2.3 Формування вибіркової частини індивідуального навчального плану має відповідати пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» і забезпечувати реалізацію права здобувачів вищої освіти на «**вибір навчальних дисциплін** у межах, передбачених освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше як **25 відсотків** загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для кожного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються **для інших рівнів вищої освіти**, за погодженням із деканом відповідного факультету чи гарантом освітньої програми»

Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ (п.3.2)

Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ (п.1.6)

Інтерактивне опитування

- Питання: Чи реалізуєте ви право вибору навчальних дисциплін (25%) за освітньою програмою?

Menti.com

- <https://www.menti.com/alu9upm515ju>
- Код: 42651969

Положення про організації освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті

3.2 У рамках освітньої програми Університет через відповідну процедуру ідентифікації може **визнати і зарахувати результати навчання**, набуті здобувачем вищої освіти поза межами контексту формальної освіти шляхом **неформальної / інформальної освіти** (ст. 8, ч. 5 Закону України «Про освіту»). Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачеві вищої освіти за підсумками визнання результатів неформального / інформального навчання, не може перевищувати 35 відсотків від обсягу відповідної освітньої програми – для спеціальностей галузі знань 12 «Інформаційні технології» та 25 відсотків – для спеціальностей інших галузей знань, за якими здійснюється підготовка фахівців в Університеті

Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти у ХНУ (п.3.7)

Інтерактивне опитування

Питання: Які результати неформальної освіти вам або вашим одногрупникам перезарахували в межах теми / навчальної дисципліни / освітнього компонента ОП?

Menti.com

- <https://www.menti.com/alomd3zqejnu>
- Код: 64475873

Положення про організації освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті

10 Академічна мобільність

10.1 Реалізація права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу здійснюється на підставі партнерського договору про виконання програми академічної мобільності між Університетом та:

- іноземним закладом вищої освіти (науковою установою) – **міжнародна академічна мобільність;**
- українським закладом вищої освіти (науковою установою) – **внутрішня академічна мобільність**

Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (п.3.1-3.6)

Інтерактивне опитування

- Питання: Чи створені на вашій освітній програмі умови для академічної мобільності, якими скористалися ви або ваші одногрупники?

Menti.com

- <https://www.menti.com/ali2qyy7ayue>
- Код: 89332748

Положення про організації освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті

9.25 Здобувач освіти має право на перерву у навчанні через обставини, що унеможливають виконання освітньої програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку, за сімейними обставинами тощо). Таким особам надається **академічна відпустка** в установленому порядку. Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у т. ч. іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між закладами вищої освіти. Такі особи зі складу здобувачів вищої освіти **не відраховуються**.

Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ

3.11 У разі **незгоди** з рішенням викладача щодо результатів оцінювання

здобувач освіти має право:

- **при поточному контролі** – упродовж трьох днів після оголошення результату поточного контролю (але не пізніше наступного заняття) звернутися до викладача за роз'ясненням та / або з незгодою щодо отриманої оцінки. Рішення щодо висловленої незгоди приймає викладач, який здійснював оцінювання;
- **при семестровому контролі у формі заліку** – звернутися до викладача (викладачів) з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Рішення щодо висловленої здобувачем незгоди приймає викладач (викладачі). Якщо рішення щодо незгоди не влаштовує здобувача освіти він має право звернутися для вирішення цього питання до завідувача кафедри;
- **при семестровому контролі у формі іспиту** – звернутися до декана факультету з умотивованою заявою щодо неврахування викладачем важливих обставин при оцінюванні підсумкового контрольного заходу (іспиту). За рішенням декана письмова робота здобувача освіти може бути надана для оцінювання іншому науково-педагогічному працівнику, що викладає ту саму чи суміжну дисципліну або має достатню компетенцію для оцінювання роботи здобувача вищої освіти. Після повторного оцінювання роботи декан приймає за остаточну (з двох виставлених при першому і повторному оцінюванні) вищу оцінку.

Інтерактивне опитування

Питання: Чи стикалися ви з випадками необ'єктивного оцінювання власних результатів навчання на освітній програмі?

Menti.com

- <https://www.menti.com/alfwvgvs9ymw>
- Код: 69973530

Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ

8.1 У випадку незгоди з висновком щодо виявлення факту наявності **академічного плагіату** у творі автор має право у триденний термін з моменту виявлення плагіату подати письмову **апеляційну заяву**: наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники та інші працівники, аспіранти, докторанти

- на ім'я проректора з науково-педагогічної, проректора з наукової роботи;
- студенти – на ім'я декана факультету.

Апеляція – (лат. appellatio – звернення) – форма оскарження учасником освітнього процесу рішень щодо вхідного, поточного, підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти або звернення до кого-, чого-небудь за підтримкою, порадою з метою перегляду попередніх рішень.

Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ

4.5 Участь Здобувачів у **процедурах забезпечення якості** освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає їх **співпрацю** з відповідальними за процедури і заходи, зокрема деканом, заступником декана, завідувачем кафедри, гарантом освітньої програми, науково-педагогічними працівниками, кураторами академічних груп, завідувачем відділу забезпечення якості вищої освіти, інших структурних підрозділів, що забезпечують організацію та супровід освітнього процесу тощо.

4.6 Під час **опитування** стейкхолдери **зобов'язані надавати правдиву інформацію** щодо предмету дослідження. Права і обов'язки внутрішніх стейкхолдерів визначені Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету.

Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ

5.3 **Моніторинг освітньої програми** здійснюють з використанням таких методів:

- **опитування (анкетування)** здобувачів вищої освіти, працедавців та інших груп зацікавлених сторін;
- аналіз результатів **оцінювання досягнень** здобувачів вищої освіти;
- **експертиза** освітньої програми;
- порівняння з освітніми програмами суміжних спеціальностей (спеціалізацій) та освітніми програмами вітчизняних та закордонних закладів вищої освіти.

Порядок проведення опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти регламентують Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ та Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ (сайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>), розділ – «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності».

Інтерактивне опитування

Питання: У який спосіб ви берете участь у процедурах оновлення освітньої програми, на якій навчаєтеся?

- **Menti.com**
- <https://www.menti.com/alrztgdg84zhu>
- Код: 89590926

Освітні програми, навчальні плани

За Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ (п.2):

Індивідуальний навчальний план (ІНП) – документ, що визначає послідовність, форму й темп засвоєння здобувачем вищої освіти компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії і створюється закладом освіти у взаємодії зі здобувачем вищої освіти за наявності необхідних для цього ресурсів. До індивідуального навчального плану входять обов'язкові компоненти освітньої програми та компоненти, вибрані здобувачем вищої освіти у порядку реалізації свого права на вільний вибір.

Сформований і затверджений деканом ІНП **є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.**

Робочі програми навчальних дисциплін, програми практик, силабуси

За Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ (п.2):

Робоча програма навчальної дисципліни (документ для деканату та викладачів) – нормативний документ Університету, що визначає місце навчальної дисципліни у системі загальної та професійної підготовки фахівця, мету та завдання її вивчення, містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, обсяг, організаційні форми та методи її вивчення, спрямованість її змісту на формування загальних та фахових компетентностей і програмних результатів навчання, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

Сілабус (документ для студентів) – навчальна програма дисципліни, яка містить опис навчальної дисципліни, мету та завдання, змістові модулі та найменування тем занять, календарно-тематичний план, завдання до самостійної роботи, час проведення консультацій, критерії оцінювання та вимоги викладача, контрольні питання, список рекомендованої літератури тощо

Силабуси (політика дисципліни)

Силабус – це документ, що допомагає **викладачеві ефективно організувати роботу протягом курсу, а студентам – точно знати, чого очікувати.** Силабус розробляється для здобувачів вищої освіти в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача та студента **(політика дисципліни)**

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу <https://khnmu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu.pdf>, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати якісно і відповідно до графіка.

Термін виконання практичних завдань та кейсів на практичному занятті вважається своєчасним, якщо здобувач виконав їх на наступному після отримання завдання. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khnmu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності».).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних занять.

Під час роботи над практичними завданнями та кейсами, при виконанні курсової роботи з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності, яка викладена у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://vzia.khnmu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати курсову роботу за новою темою.

Експертна рада студентства в Україні про розширення прав студентів

1 ЗМІЦНЕННЯ ЗАХИСТУ СТУДЕНТІВ

- 1 Можливість оскарження контрольних заходів та атестації
- 2 Право на акції протесту без тиску та впливу на студентів з боку ЗВО
- 3 Пряма заборона відрахування студента без погодження зі студсамоврядуванням
- 4 Запобігання протиправному виселенню студентів з гуртожитків

4 ПОЛЕГШЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ОТРИМАННЯ АКАДЕМВІДПУСТКИ

- 1 Просто за власним бажанням студента
- 2 У зв'язку з вагітністю та пологами у передбаченому порядку
- 3 Участь в програмах академічної мобільності
- 4 Інші передбачені законодавством підстави

7 УКРІПЛЕННЯ СТУДЕНТООРІЄНТОВАНОСТІ

- 1 Можливість вільно змінювати форму здобуття освіти
- 2 Внесення студентами пропозицій щодо наповнення освітніх програм
- 3 Надання студентами рекомендацій щодо зміни змісту дисциплін
- 4 Участь студсамоврядування в процедурах із забезпечення якості освіти

ДЯКУЮ ЗА СПІВПРАЦЮ!